

NEDEN BİZ?

Akademik Boykot Hakkında*

Tanya Reinhart

Çeviren: Fahriye Dinçer

Bir boykot kararı, Britanya'daki Öğretim Üyeleri Derneği'nin¹ iki İsrail üniversitesini boykot etme kararı, doğal olarak İsraililer arasında bir gürültü patırtı yarattı. Neden biz? Ve neden şimdi, "tam da Filistinlilerle müzakerelere yeniden başlanabileceken?"

Bununla birlikte, dünyanın bizi nasıl algıladığını hesaba katmak önemli olabilir. Temmuz 2004'te Lahey'deki Uluslararası Adalet Divanı, duvarın Filistin topraklarında inşa edilen bölümlerini İsrail'in acilen yıkması gerektiğini karara bağladı. Biz bu karara itibar etmedik. 38 yıllık işgal döneminde Gazze'de yaptığımızı yineleyerek Batı Şeria'yı da Filistinliler için bir hapishaneye dönüştürüyoruz. Bunların her biri BM kararlarının ihlal edilmesi anlamına geliyor. 1993'ten beri Filistinlilerle müzakerelerde bulunmamıza rağmen aynı dönemde yerleşim bölgelerini genişletmeyi de sürdürdük. Adalet Divanı aldığı kararla Birleşmiş Milletler'e, kurallara uymaması durumunda İsrail'e yaptırım uygulanması gerektiğini söylüyor. İsraililerin yanıtı: Kaygılanmaya gerek yok! Birleşik Devletler arkamızda olduğu sürece BM hiçbir şey yapmayacaktır.

Dünya için soru şudur: Geçerli kurumlar uluslararası hukuku uygulamakta başarısız olunca ne yapılabilir? Boykot modeli geçmişten devralınmıştır: Güney Afrika da BM kararlarına uymamıştı. BM (ABD baskısı altında), o zaman da acil yaptırımlar uygulamada isteksizdi. Güney Afrika boykotu, bireylerin ve bağımsız örgütlerin girişimiyle harekete geçirilen bir taban hareketi olarak başlamıştı. Yavaş ama kararlı bir şekilde ilerlemiş; nihai olarak ürünlerin, sporun, kültürün, akademinin ve turizmin toptan boykot edilmesi halini almıştı. Güney Afrika yavaş yavaş *apartheid*'i feshetmeye zorlanmıştı.

Uluslararası toplum, Filistin evlerini yıkan Caterpillar buldozerlerinden spora ve kültüre kadar her alanda aynı modeli İsrail'e uygulamaya başlıyor. Uluslararası toplum için önem arz eden

soru, kendi eylemleri temel alındığında İsrail akademisinin bu genel boykottan muaf olma hakkına sahip olup olmadığıdır. İsrail akademisindeki birçok kişi bireysel olarak işgale karşı çıkıyor. Fakat pratikte, hiçbir İsrail üniversitesinin senatosu, örneğin Filistin üniversitelerinin kapatılmasını kınayan bir karar çıkartmadı. Hatta şu anda ders verenlerin ve öğrencilerin, aradaki duvar nedeniyle üniversiteleriyle ilişkileri kesilmişken bile akademinin protestosu duyulmuyor. Britanya boykotunun seçici bir tavrı var: İsrail akademisinin takip altında olduğuna işaret etmek için iki üniversiteyi seçmiştir. Fakat İsrail akademisinin halihazırda işgalin pasif destekleçileri halkasından kendisini kurtarma seçeneği mevcuttur.

Hâlâ çözülmeyen bir bulmaca var: Neden yalnızca biz? Neden İsrail, benzerleri arasından seçilerek bu uyarıya maruz bırakıldı? Ya Rusya ve Çeçenya? Ya Birleşik Devletler? ABD'nin Felluce'de yaptıklarını henüz hiçbir İsrail generali yapmaya cüret etmedi. Aslında İsrail boykotu, büyük güçlerin boykot edilmesinin tamamen haklı olduğunu ileri süren bir mantığa dayanıyor. İsrail'e odaklanılmasının tek nedeni, şu anda küçük bir devletin önünün kesilmesinin başarı şansının daha yüksek olması. Bununla birlikte, öncelikle Filistinlilerin kurtarılması ve en azından duvarın durdurulması için bir çaba ortaya çıkıyorsa, bu çabayı ahlaki olmamakla suçlayabilir miyiz? Herkesin kurtuluşu sağlanana kadar herhangi birini kurtarmaktan kaçınmak daha ahlaki bir davranış mıdır?

Her zaman olduğu gibi, çözümün fiziksel güç alanında yattığına inanıyoruz. Valencia basketbol takımı Nisan 2004'te İsrail'i boykot etmeye çalışarak, İsrail'de yapıldığı takdirde lig şampiyonasına katılmayacağını açıkladığında, muhalefeti ezme makinesi harekete geçirildi; Valencia zorla yumuşatılana ve burada oynayana kadar tehditler savruldu, sözleşmeler hakkında homurdanmalar yükseldi. Benzer bir şekilde, akademik boykot meselesinde de İsrail lobisi, boykotu desteklediğini açıklayan kişilerin teker teker peşine düştü ve bu insanların hayatlarını mahvetmeye çalıştı. Hayfa Üniversitesi'nin 2002'de Dr. Ilan Pappé'yi kışkırtmaya çalışmasının nedeni Teddy Katz meselesi² değil, Dr. Pappé'nin boykotu açıkça desteklemesi ve boykot çağrısında bulunan Britanya dilekçesinin orijinalini imzalamasıydı.

İsrail'i simgeler hale gelen buldozerin Britanya'daki Öğretim Üyeleri Derneği'nin kararını tersine çevirmesi mümkündür. Fakat böylesi bir gelişme, araştırmacıların medyayı kullanmaksızın bizi sessizce boykot etmelerini önleyecek mi? Belki de İsrail akademisi için daha fazla zahmete değecek olan şey, öfkesini hükümete yöneltmesi ve sonunda bu duvara bir nokta koymasını talep etmesidir.

* Bu makale, 4 Mayıs 2005 tarihinde *Yediot Aharonot*'ta yayımlanmış ve daha sonra Mark Marshall tarafından İbraniceden İngilizceye çevrilmiştir. Makalenin İngilizcesi Tanya Reinhart'ın kişisel web sitesinde yer almaktadır: <http://www.tau.ac.il/~reinhart/>

¹ Association of University Teachers.

² Teddy Katz meselesi ve Dr. Ilan Pappé'nin konuyla ilgili yaklaşımı hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz. Stephen Howe. "Boycotting Israel: the uses of history" (25 Nisan 2005) 3 Nisan 2007. <http://www.opendemocracy.net> (ç.n.).